

Sygn. akt I C 3014/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2018r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Włodarek

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewelina Fengier

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 maja 2018r. w K.

sprawy z powództwa **M. Ł. (PESEL (...))**

przeciwko pozwanemu **(...) S.A. z/s w W. (KRS (...))**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz powódki M. Ł. kwotę 19.117,54zł (dziewiętnaście tysięcy sto siedemnaście złotych 54/100) wraz z odsetkami:

a. ustawowymi, z tym że od dnia 1 stycznia 2016r. odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 17.500,00zł (siedemnaście tysięcy pięćset złotych 00/100) od dnia 4 listopada 2015r. do dnia zapłaty,

b. ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 1.617,54zł (jeden tysiąc sześćset siedemnaście złotych 54/100) od dnia 29 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty,

2. oddala powództwo w pozostałej części,

3. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu tytułem części nieuiszczonych wydatków:

- od powódki M. Ł. kwotę 177,11zł (sto siedemdziesiąt siedem złotych 11/100) tytułem części nieuiszczonych wydatków,

- od pozwanego (...) S.A. z/s w W. kwotę 761,00zł (siedemset sześćdziesiąt jeden złotych 00/100) tytułem części nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu i kwotę 1.613,69zł (jeden tysiąc sześćset trzynaście złotych 69/100) tytułem części nieuiszczonych wydatków,

4. zasądza od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz powódki M. Ł. kwotę 3.171,88zł (trzy tysiące sto siedemdziesiąt jeden złotych 88/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 3014/16

UZASADNIENIE

W dniu 27 października 2016r. powódka M. Ł. skierowała do tut. Sądu żądanie zasądzenia od pozwanego (...) S.A. z/s w W. kwoty 17.500zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze zdarzeniem z dnia 16 września 2015r. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 4 listopada 2015r. do dnia zapłaty oraz kwot 1.617,54zł tytułem zwrotu kosztów leczenia powypadkowego wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 29 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty i 2.100zł tytułem zwrotu kosztów zakupu sprzętu medycznego wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 29 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty, a także ustalenia odpowiedzialności na przyszłość pozwanego oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, że w dniu 16 września 2015r. w K. miało miejsce zdarzenie komunikacyjne, w trakcie którego kierujący samochodem marki O. (...) o nr rej. (...) nie zachował należytej ostrożności, skutkiem czego doszło do potrącenia powódki na oznakowanym przejściu dla pieszych i spowodowania u niej obrażeń ciała.

Sprawca był w dacie zdarzenia ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. W następstwie zdarzenia zdiagnozowano u powódki ogólne potłuczenia i posiniaczenia w obrębie całego ciała, stłuczenie biodra, stłuczenie stawu kolanowego prawego, rany tłuczone podbródka, złamanie żeber IV-VII po stronie lewej, złamanie kręgosłupa poprzecznego trzonu (...), rozsiane ogniska niedokrwienne na granicy korowo-podkorowej obu półkul mózgu. Bezpośrednim następstwem wypadku były silne dolegliwości bólowe, szok powypadkowy oraz niemożność poruszania się. Powódka była konsultowana w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Wojewódzkiego Szpitala (...) w K.. Powódce zlecono kontynuowanie leczenia w poradniach specjalistycznych.

Powódka kontynuowała leczenie, w tym w poradniach specjalistycznych. Powódka odczuwała ograniczenia w czynnościach życia codziennego.

Powódka nadal odczuwa skutki zdarzenia.

Powódka dokonała zgłoszenia u pozwanego zaistnienia szkody w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego. W związku ze zgłoszeniem pozwany przeprowadził postępowanie szkodowe w ramach którego przyznał powódce zadośćuczynienie pieniężne w wysokości 13.500zł oraz zwrot kosztów leczenia w wysokości 416,79zł i opieki w wysokości 100zł.

W ocenie powódki tak ukształtowana kwota zadośćuczynienia jest rażąco zaniżona.

Postanowieniem z dnia 28 października 2016r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I C 3014/16 zwolnił powódkę w części od kosztów sądowych, tj. ponad kwotę 300zł.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. z/s w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podniósł zarzut nieudowodnienia przez stronę powodową zakresu i wysokości szkody na mieniu.

W uzasadnieniu tego pisma procesowego pozwany wskazał, iż kwota wypłacona powódce w toku postępowania likwidacyjnego tytułem zadośćuczynienia i zwrotu kosztów leczenia jest adekwatna do rozmiaru doznanej przez nią krzywdy i rekompensuje poniesione wydatki.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 16 września 2015r. w K. kierujący samochodem m – ki O. (...) o nr rej. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że jadąc ul. (...) z kierunku ul. (...) w kierunku Ronda (...) nie zachował szczególnej ostrożności podczas zbliżania się do oznakowanego znakiem pionowym D-6 oraz znakiem poziomym P-10 przejścia dla pieszych, nie zmniejszył prędkości przy tym przejściu tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszych znajdujących się na przejściu lub na nie wchodzących, nie ustąpił pierwszeństwa przechodzącej przez to przejście ze strony prawej na lewą – dla kierunku jazdy – pieszej M. Ł. i potrącił ją, powodując obrażenia w postaci rany wargi strony wewnętrznej i zewnętrznej, stłuczenia twarzoczaszki, złamania protezy na wysokości 1/3 dalszej korony zębów 11-21, stłuczenia brody, stłuczenia i rany przedniej powierzchni kolana prawego, stłuczenia obydwu dłoni i łokcia lewego, stłuczenia obydwu kolan, złamania żeber IV-VII strony lewej, złamania wyrostka poprzecznego trzonu (...), który naruszyły czynności narządów ciała powódki na czas powyżej 7 dni.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 16 lutego 2016r. w sprawie o sygn. akt II K 799/15 sprawca zdarzenia został skazany za występki z art. 177 § 1 kk. W stosunku do sprawcy orzeczono karę pozbawienia

wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz środek karny w postaci obowiązku zapłaty na rzecz powódki zadośćuczynienia w wysokości 1.000zł.

(przesłuchanie powódki M. Ł. k. 134-134v, 197v, z akt SR w Kaliszu II K 799/15: wyrok k. 14, zarządzenie wykonania wyroku k. 26, z akt 1Ds 1570/15: opinia sądowo – lekarska k. 20, 60)

Powódka po zdarzeniu była leczona w okresie od dnia 16 września 2015r. do dnia 22 września 2015r. w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K. na Oddziale (...) Ogólnej i (...).

U powódki w związku ze zdarzeniem rozpoznano stłuczenie biodra stawu kolanowego prawego, ranę tłuczoną bródki, ogólne potłuczenia, złamanie żeber IV – VII po stronie lewej, złamanie kręgosłupa poprzecznego trzonu (...), stan po endoprotezoplastyce stawów kolanowych, rozsiane ogniska niedokrwienne na granicy korowo-podkorowej obu półkul mózgu, infekcje dróg moczowych.

U powódki zastosowano leczenie zachowawcze.

Powódka została skierowana do poradni ortopedycznej i neurologicznej i tam się konsultowała.

Powódka kontynuowała leczenie specjalistyczne, zażywała środki farmakologiczne oraz przeszła rehabilitację.

Powódka w związku z uszkodzeniem protezy zębowej korzystała również z konsultacji stomatologicznej, w tym w celu odtworzenia jej uszkodzeń.

W chwili obecnej powódka odczuwa dyskomfort powypadkowy.

(zdjęcia k. 8-15, karta leczenia w szpitalnym oddziale ratunkowym k. 16, 107v, historia choroby k. 17-26, 79-83, 196, opis sytuacji k. 108, oświadczenie k. 109, skierowanie k. 128v, dokumentacja stomatologiczna k. 209-211, przesłuchanie powódki M. Ł. k. 134-134v, 197v)

Z punktu widzenia w wyniku zdarzenia powódka doznała złamania wyrostka poprzecznego TH6, złamania żeber 4-7 po stronie lewej, stłuczenia wargi dolnej z obrażeniami w obrębie przedsiomka jamy ustnej, stłuczenia kolana prawego i stłuczenia okolicy biodra prawego.

W wyniku wypadku powódka nie doznała obrażeń układu nerwowego ośrodkowego ani obwodowego. Wypadek nie spowodował u powódki fizycznych następstw neurologicznych. Wypadek był dla powódki dużym obciążeniem fizycznym. Aktualnie zgłaszane bóle głowy nie mają z wypadkiem i mogą mieć różne podłoże. Ograniczenia powódki po wypadku były związane z następstwami urazu biodra i kolana prawego z pourazowym obrzękiem tkanek lewej kończyny dolnej oraz z bólem i ograniczeniem wynikającym z uszkodzenia wargi dolnej. U powódki brak jest neurologicznych następstw wypadku i brak uszczerbku na zdrowiu z punktu widzenia neurologicznego.

(opinia neurologiczna k. 143-146, 155)

Z punktu widzenia chirurgicznego u powódki rozpoznano ranę tłuczoną brody, stan po złamaniu żeber IV-VII po stronie lewej, stan po złamaniu wyrostka poprzecznego kręgu Th-6, zespół bólowy – korzeniowy odcinka piersiowego kręgosłupa, zanik mięśni strzałkowych lewej nogi po oderwaniu najprawdopodobniej pourazowym.

W wyniku zdarzenia drogowego powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w łącznym rozmiarze 14%.

(opinia chirurgiczna k. 156-162, 188, 200)

Powódka, w wyniku zdarzenia, poza szkodą na osobie poniosła również wydatki z tytułu konsultacji specjalistycznych i zakupu środków medycznych i farmakologicznych oraz rekonstrukcji protezy zębowej w łącznej wysokości 1.617,54zł. Nie zasadny jest wydatek związany z zakupem aparatu słuchowego w wysokości 2.100zł albowiem niedosłuch i konieczność protezowania słuchu nie ma związku z przedmiotowym wypadkiem.

(faktury k. 37-45, 83v-91v, opinia neurologiczna k. 143-146)

W momencie zdarzenia sprawca wypadku posiadał zawartą z pozwanym (...) S.A. z/s w W. umowę odpowiedzialności cywilnej z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w związku z ruchem tych pojazdów.

Powódka dokonała zgłoszenia u pozwanego zaistnienia szkody na osobie i mieniu w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej Ubezpieczyciela sprawcy szkody z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w związku z ruchem tych pojazdów. Postępowanie szkodowe zostało zarejestrowane pod numerem (...).

W związku ze zgłoszeniem pozwany przeprowadził postępowanie szkodowe w ramach którego decyzją z dnia 4 listopada 2015r. przyznał powódce kwotę 13.500zł tytułem zadośćuczynienia i kwotę 750zł tytułem zwrotu kosztów opieki, natomiast decyzją z dnia 29 kwietnia 2016r. kwotę 100zł tytułem zwrotu kosztów zakupu sprzętu medycznego i kwotę 416,79zł tytułem zwrotu kosztów leczenia.

(protokół badania lekarskiego k. 27-28, opinia kompleksowa z badaniem k. 29-34, decyzja k. 35, 36, 92v-100, reklamacja z odwołaniem k. 78, druk zgłoszenia szkody na osobie k. 100v-102)

Sąd odmówił atrybutu wiarygodności przesłuchaniu powódki M. Ł. w części, tj. w zakresie jej twierdzenia, iż musiała kupić nowy aparat słuchowy albowiem wypowiedź ta w tym fragmencie pozostaje w opozycji do dokumentarnego materiału dowodowego, w szczególności opinii biegłego z zakresu neurologii. Ponadto powódka w żaden sposób nie wykazała, iż w dacie i miejscu zdarzenia posiadała aparat słuchowy i z niego korzystała i nie zaprezentowała rodzaju, charakteru i rozmiarów jego uszkodzenia bądź zniszczenia.

Sąd uznał za przydatne do ustalenia stanu faktycznego opinie główne i uzupełniające sporządzone przez biegłych neurologa i chirurga albowiem są one pełne, jasne, zrozumiałe, wyczerpujące i kompleksowe oraz wewnętrznie spójne. Biegli w poszczególnych opiniach udzielili odpowiedzi na wszystkie postawione w tezach dowodowych pytania, sformułowania zawarte w treści każdej z opinii pozwalają na zrozumienie wyrażonych w nich ocen i poglądów oraz sposobu dochodzenia do nich, a ponadto biegli przedstawili metody badawcze, materiał badawczy, na którym się oparli. Wnioski końcowe każdej z opinii są zwięzłe i precyzyjne, a ponadto wnioski opinii są logiczne i znajdują oparcie w przeprowadzonych przez biegłych badaniach i nie budzą zastrzeżeń, co do ich trafności w porównaniu z podanym w opinii materiałem badawczym.

Ponadto biegli neurolog i chirurg w sposób fachowy i rzeczowy ustosunkowali się również do wszystkich zarzutów skierowanych w stosunku do opinii wypowiadając się szczegółowo w obszarze każdego zastrzeżenia odwołując się przy tym do dokumentarnego materiału dowodowego oraz reguł postępowania przy sporządzaniu takiego typu operatów.

Z tych samych co wskazanych powyżej względów Sąd odmówił w części przydatności do ustalenia stanu faktycznego kwalifikacji wielkości uszczerbku na zdrowiu i wartości szkody sporządzonej w postępowaniu szkodowym w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej Ubezpieczyciela sprawcy szkody z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w związku z ruchem tych pojazdów.

Za wiarygodne należało uznać zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty zgromadzone w postępowaniu albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione organy w ramach przysługujących im kompetencji, w sposób rzetelny i fachowy. Ich prawdziwość i autentyczność nie wzbudziła w ocenie Sądu wątpliwości.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Na podstawie art. 436 § 1 kc odpowiedzialność przewidzianą w art. 435 kc ponosi samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Jednakże gdy posiadacz samoistny oddał środek komunikacji w posiadanie zależne, odpowiedzialność ponosi posiadacz zależny.

Na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2018.473 – j.t.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

W celu przypisania odpowiedzialności cywilnej posiadaczowi pojazdu – musi zaistnieć adekwatny związek przyczynowy łączący ruch pojazdu ze szkodą (art. 361 § 1 kc).

Opisana w cyt. powyżej przepisach odpowiedzialność jest to odpowiedzialność na zasadzie ryzyka, która oparta jest na założeniu, że sam ruch mechanicznego środka komunikacji stwarza zwiększone ryzyko dla otoczenia, niebezpieczeństwo wyrządzenia szkody, niezależnie od działania lub zaniechania podmiotu prowadzącego taki pojazd.

Odpowiedzialność taką uchylają jedynie okoliczności egzoneracyjne. Posiadacz pojazdu może się uwolnić od odpowiedzialności wyłącznie przez wykazanie, że szkoda powstała na skutek: siły wyższej, wyłącznej winy poszkodowanego, wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą posiadacz nie ponosi odpowiedzialności.

Wina poszkodowanego zachodzi wówczas, gdy można mu postawić zarzut niedokładania należytej staranności wymaganej od osoby rozważnej w konkretnych okolicznościach. Wyłącza ona odpowiedzialność, gdy jako jedyna, w świetle wskazań nauki i doświadczenia życiowego, jest na tyle poważna, że może być uwzględniana, pochłaniając przy tym inne poboczne okoliczności.

Odpowiedzialność posiadacza pojazdu wykluczona jest także w sytuacji wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą ten nie ponosi odpowiedzialności. Wyłączenie odpowiedzialności z tytułu ryzyka z art. 436 § 1 kc następuje nie tylko wówczas, gdy szkoda nastąpiła wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, lecz także wtedy, gdy szkoda jest wyłącznie następstwem zawinionych działań (zaniechań) poszkodowanego i osoby trzeciej (tak SN w wyr. z dnia 6 lipca 1973r. w sprawie o sygn. akt II CR 156/73, opubl. OSPiKA 1974, Nr 5, poz. 85).

Dla przypisania odpowiedzialności samoistnego posiadacza mechanicznego środka komunikacji, którego odpowiedzialność konstruowana jest na zasadzie ryzyka, zbędne jest rozważanie, czy można mu przypisać zawinienie lub bezprawne zaniechania (tak SN w wyr. z 19 czerwca 2001r., II UKN 424/00, opubl. OSN 2003, Nr 6, poz. 155, oraz w wyr. z 14 lutego 2002r., I PKN 853/00, opubl. OSN 2002, Nr 18, poz. 4) – por. E. G., P. M. (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 7, W. 2016.

Jak już wskazano dla ustalenia odpowiedzialności za szkodę niematerialną warunkiem koniecznym jest istnienie adekwatnego związku przyczynowego między krzywdą a zdarzeniem ją wyrządzającym albowiem rolą oraz istotą związku przyczynowego jako przesłanki roszczenia o zadośćuczynienie jest ocena, czy doznana szkoda niemajątkowa może być normalnym skutkiem zdarzenia szkodzącego, przy czym stopień natężenia doznanej krzywdy, tj. rodzaj, charakter, długotrwałość ujemnych przeżyć, a także ich intensywność, stanowi tylko przesłankę określającą wysokość zadośćuczynienia, a nie przesłankę zasadności samego roszczenia z tego tytułu, przy przyjęciu, że treść art. 445 § 1 kc oraz art. 448 kc stanowią *lex specialis* w stosunku do art. 361 § 1 kc – por. wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 11 marca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1184/13, opubl. LEX nr 1454546, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 18 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 175/14, opubl. LEX nr 1489037, wyrok s.apel. w Gdańsku z dnia 12 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 8/14, opubl. LEX nr 1500753, wyrok s.apel. w Katowicach z dnia 12 marca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1193/13, opubl. LEX nr 1451641.

W warunkach przedmiotowej sprawy zaistniały okoliczności, o których mowa w treści art. 11 kpc, który to przepis statuuje zasadę związania ustaleniami wyroku karnego ze skutkami *erga omnes*.

Określona w art. 11 kpc moc wiążąca wyroku karnego oznacza, że w sprawie cywilnej niedopuszczalne jest dokonywanie jakichkolwiek własnych ustaleń co do tych okoliczności, którymi, zgodnie z omawianym przepisem, sąd jest związany w postępowaniu cywilnym. Okoliczności te nie mogą być przedmiotem postępowania dowodowego

ani oceny sądu, a więc nie ma do nich zastosowania zasada swobodnej oceny dowodów (art. 233 kpc), a sąd w sprawie cywilnej dokonuje tylko subsumcji pod odpowiedni przepis prawa materialnego cywilnego wiążących ustaleń wynikających z wyroku karnego oraz ewentualnych własnych ustaleń dotyczących pozostałych okoliczności istotnych w rozpoznawanej sprawie. Istota związania sądu cywilnego skazującym wyrokiem karnym wyraża się w tym, że w skład podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sądu cywilnego wchodzi czyn opisany w sentencji karnego wyroku skazującego, a sąd ten pozbawiony jest możliwości dokonywania ustaleń w tym zakresie, w tym w szczególności ustaleń odmiennych niż przeniesione na podstawie tego wyroku z procesu karnego.

Szkoda zarówno majątkowa, jak i niemajątkowa musi pozostawać w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem w rozumieniu art. 361 § 1 kc – por. wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 20 maja 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 968/14, opubl. LEX nr 1770850, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 8 kwietnia 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 959/14, opubl. LEX nr 1667508, wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 4 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 68/14, opubl. LEX nr 1624064, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 28 października 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 824/14, opubl. LEX nr 1554766, wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 13 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 785/13, opubl. LEX nr 1469375.

Zadośćuczynienie pełni przede wszystkim funkcję kompensacyjną, czyli jego rolą jest wynagrodzenie krzywdy (szkody niemajątkowej) rozumianej jako cierpienie fizyczne (ból i innego rodzaju dolegliwości) i psychiczne (ujemne odczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała lub rozstrojem zdrowia), aby przynajmniej w ten sposób częściowo przywrócić równowagę zachwianą w wyniku popełnienia czynu niedozwolonego. Okoliczność powyższa powoduje, że o rozmiarze należnego zadośćuczynienia decyduje w pierwszym rzędzie rozmiar i natężenie doznanej krzywdy, tj. rodzaj, charakter, długotrwałość cierpień fizycznych i ujemnych doznań psychicznych, ich intensywność, nieodwracalność negatywnych skutków zdrowotnych, np. stopień i trwałość kalectwa, w tym potrzeby stałej rehabilitacji, zażywania środków farmakologicznych, utrata perspektyw na przyszłość, konieczność korzystania z opieki osób trzecich, poczucie wykluczenia i nieprzydatności społecznej, a ponadto prognozy na przyszłość (polepszenie lub pogorszenie stanu zdrowia) oraz towarzyszące jej poczucie bezradności powodowanej koniecznością korzystania z opieki innych osób oraz nieprzydatności społecznej, a także wiek poszkodowanego, konieczność zmiany zatrudnienia, niemożność wykonywania zawodu, uprawiania sportów, pracy twórczej lub artystycznej, utratę kontaktów towarzyskich, zmianę trybu życia, przyzwyczajzeń, czy też sposobu spędzania wolnego czasu.

Zmierzenie rozmiaru doznanej krzywdy nie jest możliwe, gdyż krzywda stanowi subiektywne przeżycie danej osoby. Niezbędne jest wszakże odniesienie wysokości żądanej kwoty do konkretnych, obiektywnych okoliczności faktycznych w danej sprawie, a nie do subiektywnego poczucia krzywdy osoby uprawnionej.

Wysokość zadośćuczynienia odpowiadająca doznanej krzywdzie powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne i fizyczne. Zadośćuczynienie przyznawane jest jednorazowo, zatem musi rekompensować całą krzywdę w postaci cierpień fizycznych i psychicznych już doznanych jak i tych, które w związku z doznaniem uszkodzeniem ciała wystąpią w przyszłości jako możliwe do przewidzenia następstwa czynu niedozwolonego, a także prognozę na przyszłość – por. wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 5 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1670/13, opubl. LEX nr 1509116, wyrok s.apel. w Krakowie z dnia 27 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1622/13, opubl. LEX nr 1563513, wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 18 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 615/14, opubl. LEX nr 1587268, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 457/14, opubl. LEX nr 1554625, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 5 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 936/13, opubl. LEX nr 1439218, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 11 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1593/13, opubl. LEX nr 1480479, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 13 grudnia 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 829/13, opubl. LEX nr 1416140, wyrok s.apel. w Gdańsku z dnia 15 stycznia 2014r. w sprawie o sygn. akt V ACa 755/13, opubl. LEX nr 1454457

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż pomiędzy zdarzeniem i powstałą u powódki szkodą niemajątkową istnieje adekwatny związek przyczynowy, który nie pozostaje w

jakiegokolwiek zależności z istniejącymi u niej schorzeniami samoistnym bądź też innymi dolegliwościami, a ocena zdiagnozowanych u powódki schorzeń powypadkowych, ich rodzaj, charakter, rozmiar, jakość, intensywność i czas trwania, wpływ na funkcjonowanie w życiu osobistym i zawodowym oraz starania o odwrócenie ujemnych następstw oceniane przez pryzmat kwantyfikatorów decydujących o wysokości zadośćuczynienia wskazują, iż przyznana przez Sąd kwota zadośćuczynienia w wysokości 17.500zł, których rozmiar oszacowano przy określonych przez biegłych neurologa i chirurga rodzaju, charakteru i rozmiarów cierpień fizycznych i psychicznych powódki, a także procentowej wartości uszczerbku na zdrowiu powódki na poziomie z tytułu uszczerbku na zdrowiu z powodu urazów neurologicznych na poziomie 0% oraz z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu z powodu urazów chirurgicznych na łącznym poziomie 14%, nie jest rażąco niska i nadmiernie wygórowana.

Odczucie krzywdy jest pojęciem subiektywnym i niewymiernym, jednak określając wysokość zadośćuczynienia Sąd kierował się przesłankami obiektywnymi, biorąc pod uwagę szeroko rozumiane cierpienia fizyczne i psychiczne poszkodowanego, w tym skutki jakie zdarzenie wywarło na organizmie powódki, w ograniczeniach w życiu codziennym, planach życiowych, możliwości funkcjonowania w rodzinie i w dotychczasowym środowisku. Przyznanie odpowiedniego zadośćuczynienia oznacza przyznanie takiej kwoty, która rozsądnie oceniana da się określić jako godziwa w realiach danej sprawy. Skutkiem tej oceny winno zaś być zasądzenie zadośćuczynienia, które wystarcza do złagodzenia doznanych cierpień, a zarazem nie premiuje osób o słabszej konstrukcji psychicznej, reagujących intensywniej na sytuacje traumatyczne lub też nie prowadzi do pokrzywdzenia osób o osobowości zamkniętej, kumulującej w sobie wewnętrzne emocje.

Odszkodowanie wypłacone powódce w ramach postępowania szkodowego w rozmiarze 13.500zł i z tytułu środka karnego z wyroku II K 799/15 w wysokości 1.000zł Sąd wziął pod uwagę przy określaniu wysokości zadośćuczynienia, co nie jest jednak jednoznaczne z mechanicznym zmniejszeniem sumy zadośćuczynienia o kwotę tych odszkodowań, a jego wysokość oceniana łącznie przedstawia realną, ekonomicznie odczuwalną wartość.

Kwota zadośćuczynienia nie może stanowić źródła wzbogacenia dla poszkodowanego, a jedynym kryterium dla oceny wysokości zasądanego zadośćuczynienia jest rozmiar krzywdy doznanej przez poszkodowanego. Zadośćuczynienie powinno być bowiem zarazem środkiem pomocy dla poszkodowanego i pozostawać w odpowiednim stosunku do rozmiarów krzywdy, winna ona uwzględniać aktualne warunki i przeciętną stopę życiową społeczności, w której przebywa pokrzywdzony, przy czym rozmiar szkody niemajątkowej, ustala się, uwzględniając moment wyrokowania. – por. wyrok SN z dnia 29 sierpnia 2013r. w sprawie o sygn. akt I CSK 667/12, opubl. LEX nr 1391106, wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 17 kwietnia 2013r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 974/12, opubl. LEX nr 1362966, wyrok s.apel. w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 940/13, opubl. LEX nr 1466803, wyrok SN z dnia 24 lipca 2014r. w sprawie o sygn. akt II CSK 595/13, opubl. (...) nr (...).

Powódka była również uprawniona do żądania zwrotu wydatków z tytułu kosztów leczenia. Powódka poniosła wydatki na leczenie w łącznej wysokości 1.617,54zł.

Świadczenie ubezpieczyciela w ramach umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje także uzasadnione i celowe koszty leczenia oraz rehabilitacji poszkodowanego niefinansowane ze środków publicznych. Przepis art. 444 § 1 kc nie nakłada na poszkodowanego obowiązku wykazywania, iż nie mógł skorzystać z państwowej służby zdrowia. (por. uchwała SN z dnia 19 maja 2016r. w sprawie o sygn. akt III CZP 63/15, opubl. Biul. SN 2016 nr 5).

W myśl art. 444 § 1 kc odszkodowanie obejmuje wszelkie koszty wynikłe z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Celem odszkodowania w ramach art. 444 § 1 kc jest restytucja stanu istniejącego przed wypadkiem, a jeśli jego przywrócenie nie jest możliwe, zastąpienie stanu dawnego stanem, w którym poszkodowanemu zostaną zapewnione warunki życiowe zbliżone do tych, jakie miał przed wyrządzeniem mu uszczerbku.

Ogranicza się jednak rozmiary obowiązku pokrycia „wszelkich kosztów” wymaganiem, aby ich żądanie było konieczne i celowe. Osoba, która doznała uszczerbku na zdrowiu na skutek wypadku ma zatem prawo domagać się w ramach naprawienia szkody, pokrycia wszystkich niezbędnych i celowych wydatków wynikających z tego zdarzenia. Ponadto pojęcie „wszelkie koszty”, o których mowa w art. 444 § 1 kc oznacza koszty różnego rodzaju, których nie da się z góry określić.

Celowość ponoszenia wszelkich wydatków może być związana nie tylko z możliwością uzyskania poprawy stanu zdrowia, ale też z potrzebą utrzymania tego stanu, jego nie pogarszania. Muszą to być jednakże koszty, które pozostają w związku przyczynowym z likwidacją skutków uszkodzenia ciała. Koszty te należy oceniać wg kryteriów obiektywnych w zakresie potrzeb poszkodowanego. Nie mogą to być koszty, które przekraczają te potrzeby. Realność szkody wyraża się w tym, że przyznanie odszkodowania nie uzasadnia sama utrata zdrowia i ewentualność poniesienia wydatków, ale rzeczywiste zwiększenie potrzeb powstałe w następstwie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Przesłanką uwzględnienia żądania, o którym mowa w art. 444 § 1 kc jest wyłącznie wykazanie przez poszkodowanego, że suma której zwrotu domaga się od zobowiązanego do naprawienia szkody jest sumą potrzebną na koszty restytucji pełnej sprawności.

Z podanych, co powyżej względów Sąd odmówił zasadności i podstaw żądaniu powódki w zakresie zwrotu kosztów zakupu aparatu słuchowego.

W tym miejscu należy wskazać, iż pozwany zaniechał wskazania dowodów, których przeprowadzenie mogłoby zmienić i zmniejszyć obraz doznanych przez powódki cierpień fizycznych i psychicznych bądź wpłynąć na wysokość kosztów leczenia i rehabilitacji.

Niezasadne jest w ocenie Sądu żądanie powódki ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości.

Roszczenie o naprawienie szkody - jak każde roszczenie majątkowe - charakteryzuje się określoną trwałością w czasie, ograniczoną jedynie terminem przedawnienia (por. art. 117 § 1 kc). Ustalenie odpowiedzialności sprawcy za szkodę przyszlą z reguły ma zapobiec przedawnieniu roszczenia oraz ma na celu wyeliminowanie lub przynajmniej złagodzenie trudności dowodowych mogących wystąpić z kolejnym procesie odszkodowawczym z uwagi na upływ czasu pomiędzy wystąpieniem zdarzenia wywołującego szkodę, a dochodzeniem jej naprawienia.

Po wprowadzeniu w życie art. 442¹ kc powódka nie ma interesu prawnego w żądaniu ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości, ze względu na zawartą tam regulację, która eliminuje niebezpieczeństwo upływu terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody na osobie wcześniej niż szkoda ta się ujawniła, przy czym powódka w ramach istniejącego postępowania w żaden sposób nie wykazała, iż przy uwzględnieniu ujemnych następstw przedmiotowego zdarzenia może posiadać w przyszłości trudności dowodowe w ewentualnym przyszłym procesie, powodowanych upływem czasu między wystąpieniem zdarzenia wywołującego szkodę a dochodzeniem jej naprawienia.

W przypadku wystąpienia „nowej” szkody pozostającej w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym poszkodowany będzie mógł w terminie 3 lat od powzięcia wiadomości o jej wystąpieniu dochodzić jej naprawienia na drodze sądowej (art. 442¹ § 1 i 3 kc), dlatego jeśli powódce przysługuje roszczenie o zasądzenie świadczenia, to brak jest interesu prawnego w żądaniu ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość – por. wyrok s.apel. w Krakowie z dnia 4 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1508/13, opubl. LEX nr 1540871, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 14 maja 2008r. w sprawie o sygn. akt I ACa 192/08, opubl. OSAB 2008/2-3/3.

Sąd miał również na względzie treść opinii sporządzonych na potrzeby niniejszego postępowania i wypowiedź specjalistów, co do możliwości wystąpienia w przyszłości negatywnych skutków w obszarze zdrowia powódki i ich rodzaju.

Dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne.

Opóźnienie świadczenia odszkodowawczego następuje, jeżeli dłużnik nie spełni świadczenia niezwłocznie po wezwaniu go przez wierzyciela i od tej chwili należą się wierzycielowi odsetki. W razie wyrządzenia szkody czynem niedozwolonym odsetki należą się poszkodowanemu już od chwili zgłoszenia roszczenia o zapłatę odszkodowania, w tej bowiem chwili staje się, zgodnie z art. 455 kc, wymagalny obowiązek spełnienia świadczenia odszkodowawczego. – por. wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 18 stycznia 2013r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 1150/12, opubl. LEX nr 1314923, wyrok SN z dnia 8 lutego 2012r. w sprawie o sygn. akt V CSK 57/11, opubl. LEX nr 1147804.

Wymagalne roszczenie o zadośćuczynienie powoduje stan opóźnienia po jego sprecyzowaniu co do wysokości i wezwaniu dłużnika do zapłaty konkretnej kwoty z tego tytułu – por. wyrok s.apel. w Rzeszowie z dnia 15 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 77/14, opubl. LEX nr 1506727.

O roszczeniu ubocznym orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 i 2 kc oraz o znowelizowaną na podstawie art. 2 pkt 1 lit. a i art. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy z dnia 9 października 2015r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.1830) treść art. 481 § 1 i 2 - 2⁴ kc.

Odsetki na podstawie art. 481 kc należą się jeżeli zobowiązany nie płaci należnego zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub art. 455 kc. Nie sprzeciwia się temu okoliczność, że zasądzenie zadośćuczynienia jest fakultatywne, a jego wysokość zależy od oceny sądu oraz, że do zadośćuczynienia stosuje się art. 363 § 2 kc albowiem orzeczenie sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, nie zaś konstytutywnego. W świetle art. 455 kc roszczenie o zadośćuczynienie, jako roszczenie pieniężne - w przypadku braku oznaczenia terminu spełnienia świadczenia - staje się wymagalne z chwilą wezwania do zapłaty. Stąd też odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu należą się już od tej chwili, czemu nie stoi na przeszkodzie to, że wysokość świadczenia jest ostatecznie kształtowana przez sąd. – por. wyrok s.apel. w Rzeszowie z dnia 29 sierpnia 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 203/13, opubl. LEX nr 1396899, wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 27 marca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 807/12, opubl. LEX nr 1306007, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 9 stycznia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 459/13, opubl. LEX nr 1416095.

Sąd miał przy tym również na względzie treść art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2018.473 – j.t.), gdyż powołany przepis nakłada na ubezpieczyciela obowiązek spełnienia świadczenia najdalej 30. dnia od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Ustanawiając krótki termin spełnienia świadczenia ustawodawca wskazał na konieczność szybkiej i efektywnej likwidacji szkody ubezpieczeniowej. Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku Fundusz - jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby z pomocy rzeczoznawców (art. 355 § 2 kc) - obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, czyli samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody – por. wyrok s.apel. we Wrocławiu z dnia 14 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 539/13, opubl. LEX nr 1369453, wyrok SN z dnia 16 grudnia 2011r. w sprawie o sygn. akt V CSK 38/11, opubl. LEX nr 1129170, por. wyrok s.apel. w Poznaniu z dnia 27 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 494/13 LEX nr 1353802.

O kosztach procesu w związku z częściowym uwzględnieniem powództwa orzeczono na podstawie art. 108 § 1 kpc w z art. 98 § 1 - 3 kpc i art. 100 kpc oraz § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018.265 – j.t.) oraz w oparciu o treść art. 13 ust. 1 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2016.623 – j.t. ze zm.) i art. 1 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. 2016.1827 – j.t. ze zm.).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.